

halt **2** diabetes

Diabetes Liga

Brugge

WWW.DIABETES.BE

INHOUDSTAFEL

Test je kennis

Diabetes in een notendop

Halt2diabetes in Brugge

Halt2diabetes Flow

Tijd voor actie

Ik als burger

Ik als professional

Test je kennis

Hoeveel Belgen hebben diabetes?

A. 1/5

B. 1/10

C. 1/12

D. 1/20

Hoeveel Belgen weten niet dat ze diabetes hebben?

A. 1/2

B. 1/3

C. 1/4

D. 1/5

Hoeveel Belgen hebben een verhoogd risico op diabetes?

A. 10%

B. 20%

C. 30%

D. 40%

Diabetes in een notendop

DIABETES

TYPE 1 DIABETES

Meestal bij **KINDEREN OF JONGVOLWASSENEN**

MINDER DAN 10%
van alle personen met diabetes

Kan niet worden
voorkomen

TYPE 2 DIABETES

Vooraf **VANAF 40 JAAR**
MEER DAN 90%
van alle personen met diabetes

Kan deels voorkomen worden

Duidelijk verband met
OVERGEWICHT EN
ONGEZONDE LEEFSTIJL

ZWANGERSCHAPS- DIABETES

Een tijdelijke
vorm van
diabetes.

Risico op
Type 2 diabetes
stijgt met **50%**

© Diabetes Liga vzw, 2020

9% zwangerschappen

DIABETES komt steeds vaker voor ...

2015

1 op 12

volwassenen in
België

1 op 11

volwassenen wereldwijd

2020

1 op 10

volwassenen in
België

1 op 10

volwassenen wereldwijd

ELZ BRUGGE: 12.000

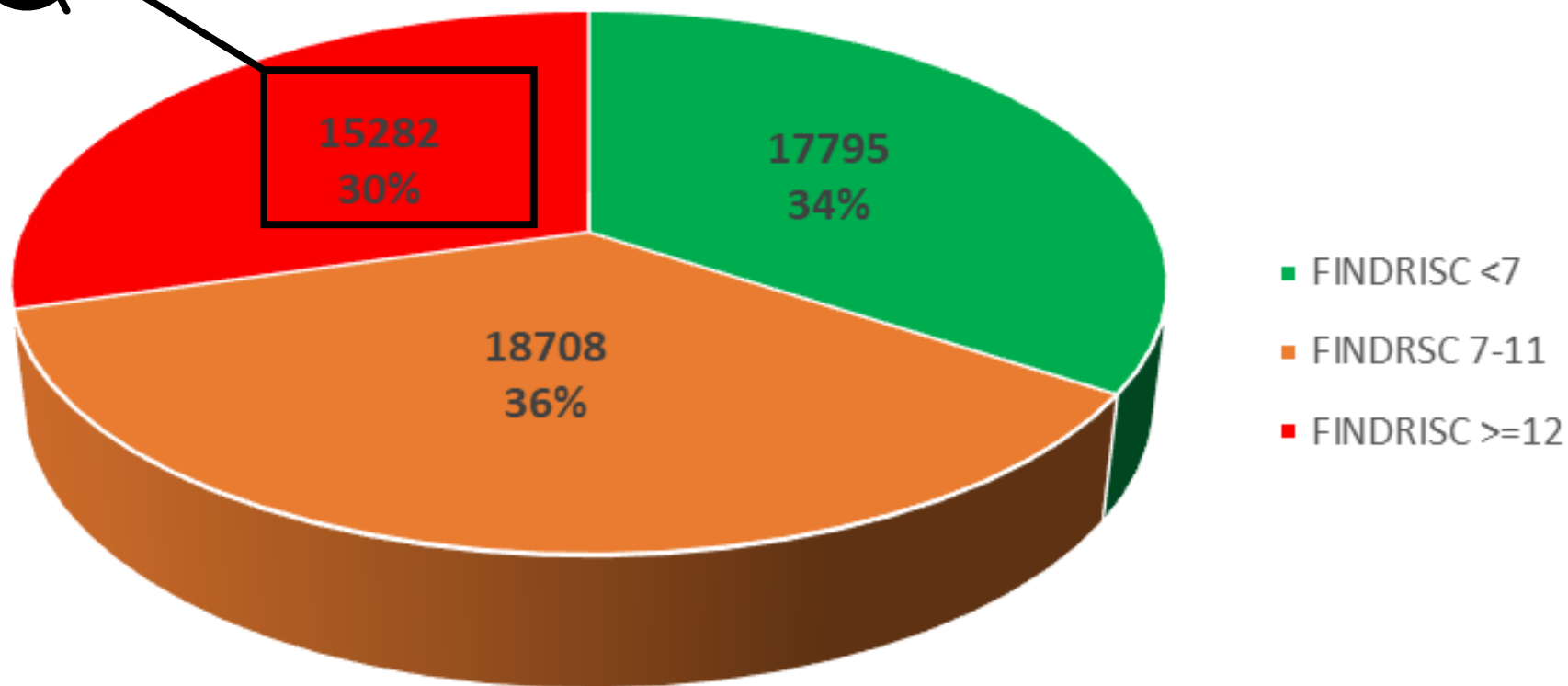
1/3 WEET NIET DAT HIJ/ZIJ DIABETES HEEFT

ELZ BRUGGE: 4.400

FINDRISC SCORE, 15.11.2022

Gezondheidskompas n = 83.715

FINDRISC (vanaf 45j) n = 51.785

CONCLUSIE

30% van de Vlamingen duidelijk verhoogd risico op ongekende diabetes type 2 OF om diabetes type 2 te ontwikkelen binnen de 10jaar (>950.000 Vlamingen)

DIABETES, GEVOLGEN EN VERWIKKELINGEN

Vroegtijdige opsporing
en behandeling is essentieel

Hart- en vaataandoeningen

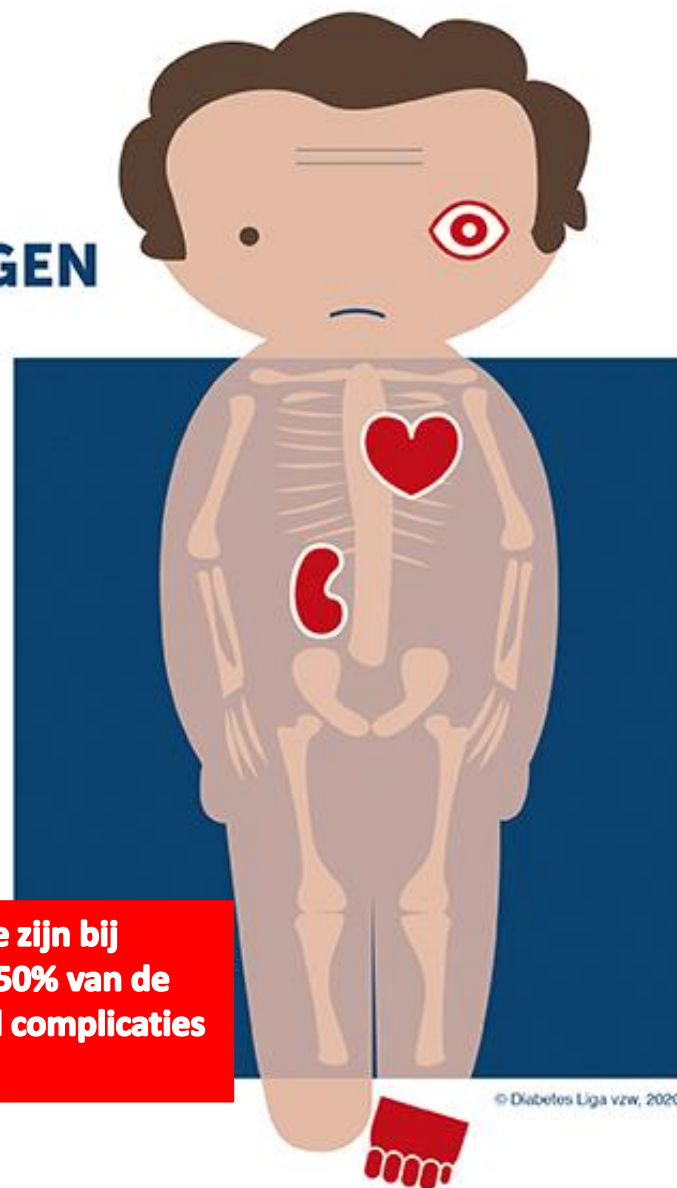
Oogaandoeningen

Nierproblemen

Voetproblemen

Bij diagnose zijn bij
gemiddeld 50% van de
personen al complicaties
aanwezig.

© Diabetes Liga vzw, 2020

TYPE 2 DIABETES

niet-beïnvloedbare **risicofactoren**

leeftijd

risico stijgt reeds
vanaf 40 jaar

**familiale
voorgeschiedenis**
van diabetes

(voorgeschiedenis)

**verhoogde bloed-
suikerwaarde**

TYPE 2 DIABETES

beïnvloedbare risicofactoren

**ongezonde
levensstijl**

ELZ BRUGGE
GF: 105.391 (89%)
B: 74.603 (63%)

roken

ELZ BRUGGE
15.868 (13%)

**metabool
syndroom**

overgewicht

ELZ BRUGGE Overgewicht:
56.840 (48%) **Obesitas:**
17.763 (15%)

Halt2Diabetes in Brugge

ENGAGEMENTSVERKLARING

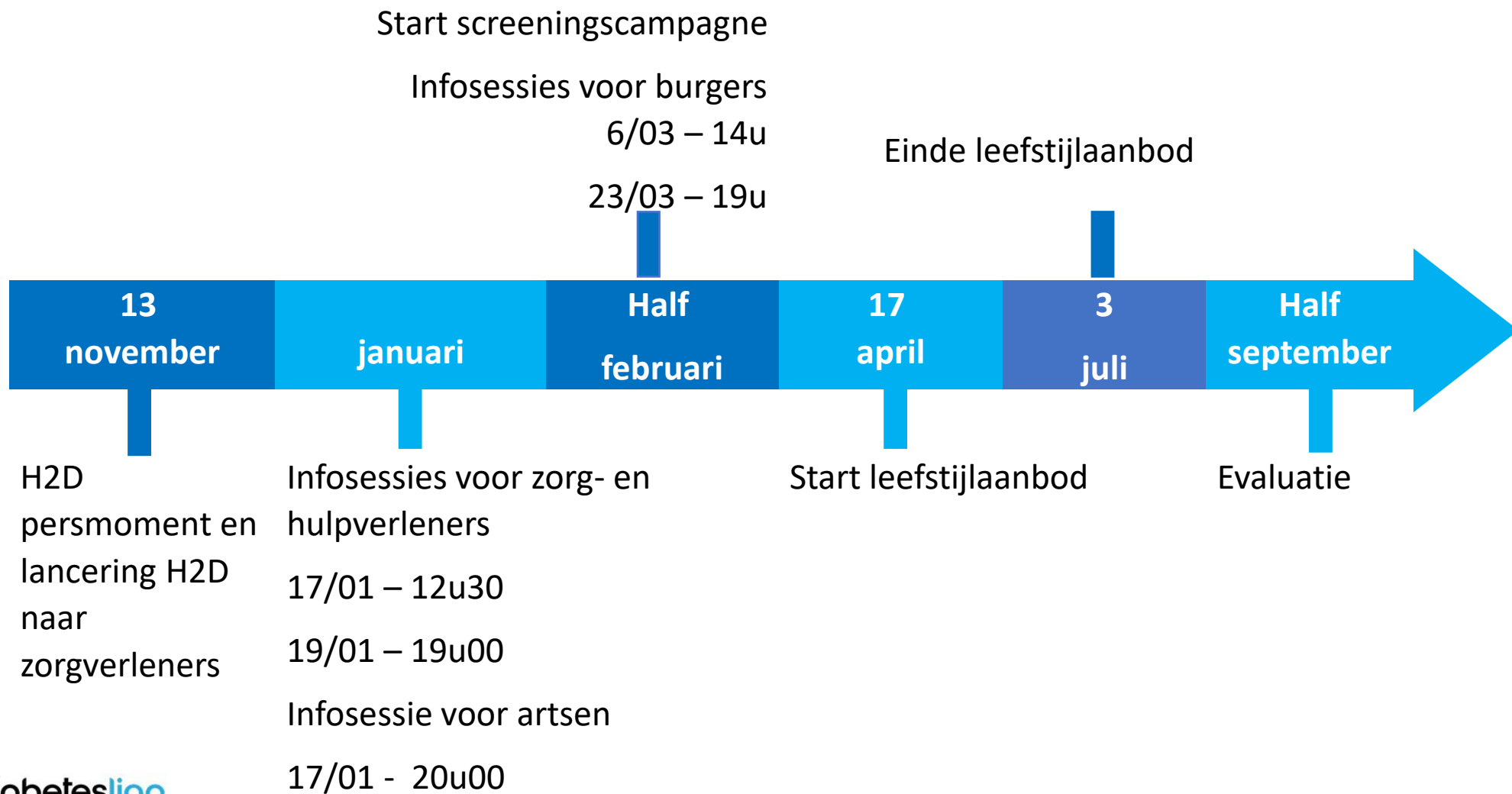
- Ondertekening op 13/11 nav werelddiabetesdag
- Gedragen door de stuurgroep
  - ELZ Brugge
  - Logo Brugge-Oostende
  - Stad Brugge
  - Diabetesliga (Brugge)
  - Zorg- en hulpverleners
    - Bov coaches
    - Kinesisten
    - Diëtisten
    - Tabakologen
    - apothekers
  - Vroedvrouwen
  - Mutualiteiten
  - Sociaal werkers
  - Verpleegkundigen
  - huisartsen

DOELSTELLINGEN

1. Vroegtijdige opsporing via een sensibilisatie- en screeningscampagne
2. Risicopersonen begeleiden naar een gezonde leefstijl

halt²diabetes

Diabetes Liga

STAP 1 FINDRISC Screening 45-plussers

WWW.GEZONDHEIDSKOMPAS.BE

FINDRISC
< 12

FINDRISC
≥ 12

zoetzwanger
Diabetes Liga

WWW.ZOETZWANGER.BE

Vrouwen met een voorgeschiedenis
van zwangerschapsdiabetes

DOE DE
FINDRISC
OM DE 3 JAAR
OPNIEUW

voldoende
beweging

gezonde
voeding

gezond
gewicht

niet roken

STAP 2 HUISARTS

Jaarlijkse bepaling van de nuchtere glycemie
en het cardiovasculair risico

Doorverwijsbrief

≥ 126 mg/dl

STAP 3 LEEFSTIJL- AANBOD

Gratis Groepsessies
Gezonde Voeding op
Verwijzing bij een diëtist

HALT2DIABETES.BE

Bewegen op Verwijzing

WWW.BEWEGENOPVERWIJZING.BE

Rookstopbegeleiding

TABAKSTOP.BE

Ander lokaal leefstijlaanbod

DIAGNOSE DIABETES TYPE 2

Voortraject/
Zorgtraject
diabetes type 2

Bewegen op
Verwijzing

Rookstopbegeleiding

Ander lokaal
leefstijlaanbod

www.klink.be - V.U. Paul Delye, Diabetes Liga vzw, Otergemsteerweg 456, 9000 Gent - 09/2020 - Verboden op de openbare weg te gooien.

Halt2diabetes Flow

Ik als burger

Vanaf half februari

STAP 1 - FINDRISC SCORE

- Doelgroep
  - 45 +
  - risicogroepen
  - etnische afkomst, vanaf 25 jr
- Invullen via
  - Papieren FINDRISC
  - Gezondheidskompas
- Resultaat
  - <12 -> herhaal de bevraging na 3 jaar
  - ≥12 -> Contact opnemen met huisarts voor (nuchtere) bloedonderzoeken

Welkom op het Gezondheidskompas.

Dit kompas wil je helpen om inzicht te krijgen in jouw gezondheidsrisico's en wil jou concrete adviezen geven om jouw gezondheid te bevorderen.

Neem via onderstaande knoppen deel aan één of meerdere vragenlijsten om stil te staan bij jouw gezondheidsrisico en onmiddellijk adviezen op maat te krijgen.

WAT IS DIABETES?

Diabetes is een chronische aandoening waarbij je bloedsuikergehalte te hoog is. 1 op de 10 volwassen Belgen heeft diabetes.

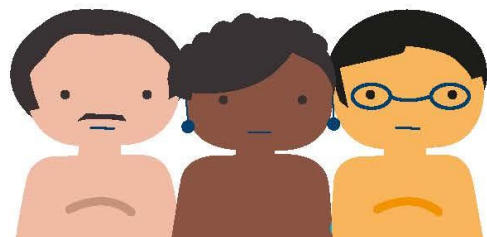
Diabetes verhoogt je risico op een hartinfarct, trombose, nier- en oogproblemen, zeker als de aandoening pas laatijdig ontdekt wordt. Als je er vroeg bij bent en goed behandeld kun je deze complicaties voorkomen.

Type 2 diabetes is de meestvoorkomende vorm (90%) en treedt vooral op vanaf 40 jaar. Aan erfelijke aanleg en leeftijd kun je niks veranderen, andere risicofactoren als overgewicht, roken, te weinig bewegen en ongezonde voeding kun je wel aanpakken.

Type 1 diabetes (10%), start meestal op jonge leeftijd en kun je niet voorkomen.

TEST JOUW RISICO OP TYPE 2 DIABETES

Met deze test bereken je je eigen risico op type 2 diabetes. Bekijk aandachtig de vragen en duid aan wat voor jou van toepassing is. Er is telkens 1 antwoord mogelijk, tel de punten op en bereken je totaal. Vergelijk die eindscore met de 'risicometer' op de keerzijde.

1. LEEFTIJD

Hoe oud ben je?

- Jonger dan 45 jaar ..... 0 p.
 Tussen 45 en 54 jaar ..... 2 p.
 Tussen 55 en 64 jaar ..... 3 p.
 65 jaar of ouder ..... 4 p.

2. GEWICHT

Hoe hoog is je BMI (body mass index)?¹

- Lager dan 25 (groen) ..... 0 p.
 Tussen 25 en 30 (oranje) ..... 1 p.
 Meer dan 30 (rood) ..... 3 p.

3. BUIKOMTREK

Wat is je buikomtrek²?

vrouw	man	
☐ < 80 cm	☐ < 94 cm	0 p.
☐ 80-88 cm	☐ 94-102 cm	3 p.
☐ > 88 cm	☐ > 102 cm	4 p.

4. BEWEGING

Beweeg je dagelijks minstens een half uur (fietsen, wandelen, sporten, ...)?

- Ja ..... 0 p.
 Neen ..... 2 p.

5. GEZONDE VOEDING

Eet je dagelijks groenten en fruit?

- Ja ..... 0 p.
 Neen ..... 1 p.

- BMI = gewicht (in kg) delen door lichaamslengte (in meter) in het kwadraat of zie tabel hiernaast.
- Meet de buikomtrek op het punt waar je ribben het bekken raken. Meet je buikomtrek op je blote huid, na een normale uitademing, zonder druk uit te oefenen.

6. BLOEDDRUK

Neem je of heb je ooit geneesmiddelen tegen hoge bloeddruk genomen?

- Ja ..... 2 p.
 Neen ..... 0 p.

7. BLOEDSUIKERWAARDE

Werd er ooit een verhoogde bloedsuikerwaarde bij je vastgesteld?

Bv. bij ziekenhuisopname, bij een routinecontrole of zwangerschapsdiabetes.

- Ja ..... 5 p.
 Neen ..... 0 p.

8. ERFELIJKHEID

Heb je familieleden met diabetes (type 1 of type 2)?

- Neen ..... 0 p.
 Ja, grootouder(s), oom(s)/tante(s), neven/nichten in de eerste graad, maar geen ouder(s), broer(s), zus(sen) of kind(eren) ..... 3 p.
 Ja, ouder(s), broer(s), zus(sen) of kind(eren) ..... 5 p.

TOTAAL: ..... P.

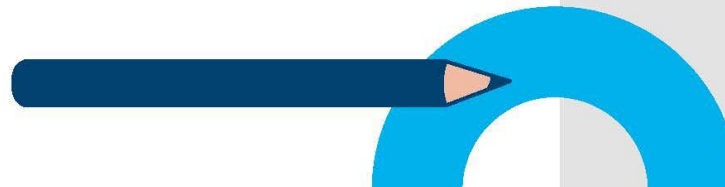
BMI-TABEL

Duid in onderstaande tabel je BMI aan en kijk waar je je bevindt.

Mijn BMI:

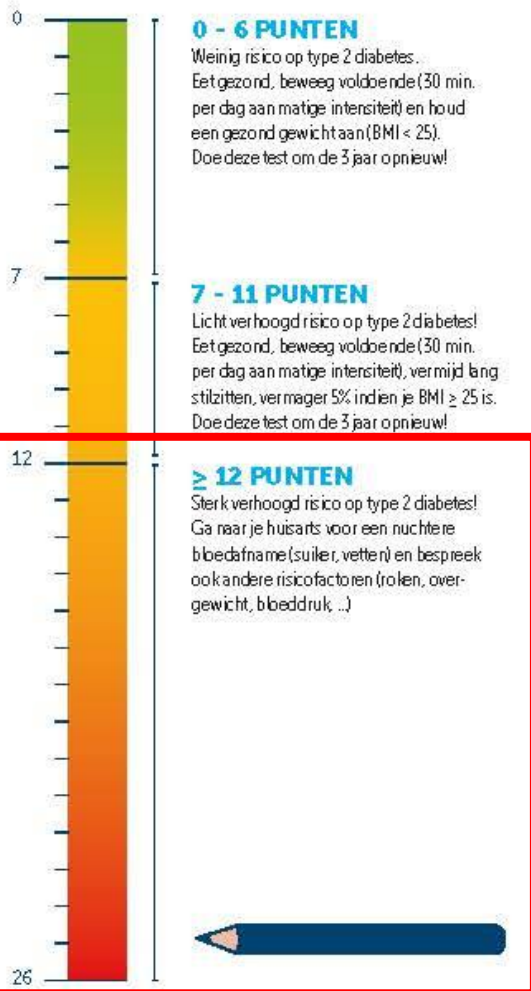
gewicht (kg)	lengte (m)									
	1,5	1,55	1,6	1,65	1,7	1,75	1,8	1,85	1,9	1,95
50	22	21	20	18						
55	24	23	21	20	19	18				
60	27	25	23	22	21	20	19	18		
65	29	27	25	24	22	21	20	19	18	
70	31	29	27	26	24	23	22	20	19	18
75	33	31	29	28	26	24	23	22	21	20
80	36	33	31	29	28	26	25	23	22	21
85	38	35	33	31	29	28	26	25	24	22
90	40	37	35	33	31	29	28	26	25	24
95	42	40	37	35	33	31	29	28	26	25
100	44	42	39	37	35	33	31	29	28	26
105	47	44	41	39	36	34	32	31	29	28
110	49	46	43	40	38	36	34	32	30	29
115		48	45	42	40	38	35	34	32	30
120			49	46	44	42	39	37	35	33
125				49	46	43	41	39	37	35
130					48	45	42	40	38	36
135						50	47	44	42	39
140							48	46	43	41
145								50	47	45
150									49	46
155										45

- **Normaal BMI**
- **Overgewicht:** verhoogd risico op type 2 diabetes en hart- en vaatziekten
- **Ernstig overgewicht (obesitas):** sterk verhoogd risico op type 2 diabetes en hart- en vaatziekten

JOUW SCORE

Plaats je score op de kleurenbalk en kijk wat jouw risico op type 2 diabetes is.

VERMINDER JE RISICO OP TYPE 2 DIABETES

EET GEZOND EN GEVARIIEERD

1. Neem plantaardige producten als basis voor elke maaltijd. Beperk je inname van dierlijke producten.
2. Drink vooral water.
3. Kies zo weinig mogelijk voor ultrabewerkte producten.

STREEF NAAR EEN GEZOND LICHAAMSGEWICHT

Overgewicht? Bij een daling van je lichaamsgewicht met 5%, daalt het diabetesrisico met 30%.

BEWEEG VOLDOENDE EN VERMIJD LANG STILZITTEN

Met 30 min. lichaamsbeweging per dag vermindert het diabetesrisico met 30%. Elke stap telt.

STOP MET ROKEN

Ondanks eventuele gewichtstoename helpt stoppen met roken type 2 diabetes te voorkomen.

halt² diabetes

Diabetes Liga

1 OP DE 10 BELGEN HEEFT DIABETES

1 OP DE 3 WEET NIET DAT HIJ/ZIJ DIABETES HEEFT

HEB JIJ EEN RISICO OP TYPE 2 DIABETES? DOE DEZE TEST OF VUL HEM DIGITAAL IN VIA WWW.GEZONDHEIDSKOMPAS.BE

HALVEER JE RISICO OP TYPE 2 DIABETES DOOR EEN GEZONDE LEEFSTIJL

PRAAT EROVER MET JE HUISARTS OF HUISAPOTHEKER

MEER INFO? HALT2DIABETES.BE

TEST JE RISICO OP TYPE 2 DIABETES

halt² diabetes

Diabetes Liga

STAP 2 – ONDERZOEK BIJ HUISARTS

- Bij een FINDRISC score ≥ 12
- Herevaluatie van de FINDRISC
- Bepalen van diabetes & cardiovasculair risicoprofiel
- Nuchter bloedonderzoek
- Bepalen van bloedsuikerwaarde & lipiden
  - Diabetes -> voor- (start-) of zorgtraject
  - Verhoogd risico -> leefstijlaanbod & opvolging

STAP 3: LEEFSTIJLAANBOD

voedingscoach

EN/OF

bewegcoach

EN/OF

rookstopcoach

Meer info en inschrijven via www.brugge.be/halt2diabetes

STAP 3: LEEFSTIJLAANBOD - VOEDING

Één-op-één begeleiding

- Zoek een diëtist via desocialekaart.be
- Gedeeltelijke terugbetaling via mutualiteit

Groepsbegeleiding

- 5 reeksen op verschillende momenten/locaties tussen april en juli
- 1 reeks = 5 groepssessies om de 2 weken + 1 boostersessie
- Groepjes van max. 12 personen
- Gratis en enkel na verwijzing arts (**score ≥ 12**)
- Deelnemers ontvangen infomap
- Begeleid door een opgeleid diëtist
- Inhoud bespreekbaar - theorie en praktijklessen
- Lesgevers:

Sofie Deketelaere

Anna Claeys

Lynn Van Acker

STAP 3: LEEFSTIJLAANBOD - BEWEGING

BEWEGEN OP VERWIJZING

- Beweegplan op maat
- Laagdrempelig
- Derdebetalerssysteem
- Na doorverwijzing zorgprofessional

BEWEGEN OP VERWIJZING

Groepsbegeleiding

- Groepjes van max. 12 personen
- 2 reeksen tussen april en juli van 4 sessies
- Gratis teaser gekoppeld aan voedingsessies

Één-op-één begeleiding

Beweegcoaches

Pieter Metsu

Séverine Devuyst

STAP 3: LEEFSTIJLAANBOD - ROOKSTOP

Één-op-één begeleiding

- Zoek een tabakoloog via rookstop.vrgt.be/geregistreerde-tabakologen
- Derdebetalerssysteem

Wat doet een tabakoloog?

- Info rond rookstopmedicatie
- Psychologische begeleiding
  - Stoppogingen volhouden
  - Persoonlijke triggers bespreken
  - Gewoontes aanpassen
- ...

Groepsbegeleiding

- 2 gratis infosessies
- Groepjes van max. 12 personen
- 1 reeks tussen april en juli van 8 sessies
- derdebetalerssysteem
- Rookstopcoach/tabakoloog

Wendy Van Tiggel

ROL ALS HULP- OF ZORGVERLENER

PROFESSIONALS

verpleegkundigen

mantelzorgers

sociaal werkers

ergotherapeuten

diëtisten

apothekers

verzorgenden

artsen

vroedvrouwen

bewegingsdeskundigen

kinesisten

psychologen

...

halt²diabetes

Diabetes Liga

STAP 1 FINDRISC Screening 45-plussers

WWW.GEZONDHEIDSKOMPAS.BE

FINDRISC
< 12

FINDRISC
≥ 12

Zzoetzwanger
Diabetes Liga

WWW.ZOETZWANGER.BE

Vrouwen met een voorgeschiedenis
van zwangerschapsdiabetes

DOE DE
FINDRISC
OM DE 3 JAAR
OPNIEUW

voldoende
beweging

gezonde
voeding

gezond
gewicht

niet roken

STAP 2 HUISARTS

Jaarlijkse bepaling van de nuchtere glycemie
en het cardiovasculair risico

Doorverwijsbrief

≥ 126 mg/dl

STAP 3 LEEFSTIJL- AANBOD

Gratis Groepsessies
Gezonde Voeding op
Verwijzing bij een diëtist

HALT2DIABETES.BE

Bewegen op Verwijzing

WWW.BEWEGENOPVERWIJZING.BE

Rookstopbegeleiding

TABAKSTOP.BE

Ander lokaal leefstijlaanbod

DIAGNOSE DIABETES TYPE 2

Voortraject/
Zorgtraject
diabetes type 2

Bewegen op
Verwijzing

Rookstopbegeleiding

Ander lokaal
leefstijlaanbod

www.klink.be - V.U. Paul Delye, Diabetes Liga vzw, Otergemsteenweg 456, 9000 Gent - 08/2020 - Verboden op de openbare weg te gooien.

SCREEN

Wie

1. 45-75 jarigen
allochtone origine: vanaf 25 jaar
2. Personen met een gekend hoog risico:
  - Personen met prediabetes
  - Personen met een voorgeschiedenis van verhoogde glycemiewaarden bijv. zwangerschapsdiabetes, stresshyperglycemie ...
  - Personen met een cardiovasculaire voorgeschiedenis
  - Personen met micro-albuminuria

SCREENEN

Hoe

- www.gezondheidskompas.be
- [papieren vragenlijst](#)

Tips

- Leg folders en/of hang een affiche in de wachtzaal
- Geef een folder mee bij het onthaal en motiveer om de vragenlijst in te vullen
- Informeer je collega's

halt²diabetes

Diabetes Liga

STAP 1 FINDRISC Screening 45-plussers

WWW.GEZONDHEIDSKOMPAS.BE

FINDRISC
< 12

FINDRISC
≥ 12

Zoetzwanger
Diabetes Liga

WWW.ZOETZWANGER.BE

Vrouwen met een voorgeschiedenis
van zwangerschapsdiabetes

DOE DE
FINDRISC
OM DE 3 JAAR
OPNIEUW

voldoende
beweging

gezonde
voeding

gezond
gewicht

niet roken

STAP 2 HUISARTS

Jaarlijkse bepaling van de nuchtere glycemie
en het cardiovasculair risico

Doorverwijsbrief ≥ 126 mg/dl

STAP 3 LEEFSTIJL- AANBOD

- Gratis Groepsessies
Gezonde Voeding op
Verwijzing bij een diëtist

HALT2DIABETES.BE

- Bewegen op Verwijzing

WWW.BEWEGENOPVERWIJZING.BE

- Rookstopbegeleiding

TABAKSTOP.BE

- Ander lokaal leefstijlaanbod

DIAGNOSE DIABETES TYPE 2

- Voortraject/
Zorgtraject
diabetes type 2

- Bewegen op
Verwijzing
- Rookstopbegeleiding
- Ander lokaal
leefstijlaanbod

www.klink.be - V.U. Paul Delye, Diabetes Liga vzw, Ootergemsteenweg 456, 9000 Gent - 08/2020 - Verboden op de openbare weg te gooien.

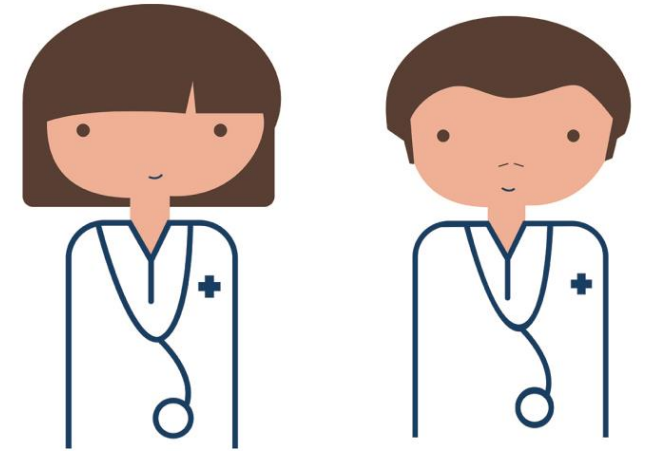
DOORVERWIJZEN

score ≥ 12 verwijs naar huisarts voor verder onderzoek

Tip

Volg patiënten op

- Vraag naar het bezoek bij de arts
- Vraag na of ze al ingeschreven zijn voor het leefstijlaanbod
- Vraag hoe het leefstijlaanbod loopt
- ...

halt2diabetes

Diabetes Liga

**STAP 1
FINDRISC**
Screening
45-plussers

WWW.GEZONDHEIDSKOMPAS.BE

FINDRISC
< 12

FINDRISC
≥ 12

Zoetzwanger
Diabetes Liga

WWW.ZOETZWANGER.BE

Vrouwen met een voorgeschiedenis
van zwangerschapsdiabetes

DOE DE
FINDRISC
OM DE 3 JAAR
OPNIEUW

voldoende
beweging

gezonde
voeding

gezond
gewicht

niet roken

**STAP 2
HUISARTS**

Jaarlijkse bepaling van de nuchtere glycemie
en het cardiovasculair risico

Doorverwijsbrief ≥ 126 mg/dl

**STAP 3
LEEFSTIJL-
AANBOD**

Gratis Groepsessies
Gezonde Voeding op
Verwijzing bij een diëtist

HALT2DIABETES.BE

Bewegen op Verwijzing

WWW.BEWEGENOPVERWIJZING.BE

Rookstopbegeleiding

TABAKSTOP.BE

Ander lokaal leefstijlaanbod

**DIAGNOSE
DIABETES
TYPE 2**

Voortraject/
Zorgtraject
diabetes type 2

Bewegen op
Verwijzing

Rookstopbegeleiding

Ander lokaal
leefstijlaanbod

www.klink.be - V.U. Paul Delvaere - Diabetes Liga vzw - Otsiecampussteenweg 456 - 3000 Gent - 09/2020 - Verbod op de openbare weg te gooien.

ONDERSTEUNING

- Gedrukte en digitale materialen – [bestel via deze link](#)
  - Doorverwijsbriefjes voor artsen
  - Folders
  - Affiches
  - Banners
  - Sociale mediaberichten
  - wachtkamerschermen
  - Artikels
  - ...
- E-learnings

MEER INFO EN CONTACT

Website voor professionals

eerstelijnszone.be/elzbrugge/halt2diabetes

Website voor burgers (vanaf februari 2023)

brugge.be/halt2diabetes

BEDANKT VOOR JE AANDACHT!